

Renée Carlino

Preden sva postala tujca

Prevod:
Branka Šnek Oset

*Življenje se ne vrta nazaj
niti si ne privoščiti postanka v dnevu, ki je minil.*

KHALIL GIBRAN

PRVI KORAK:

PRED KRATKIM

1.

Pomisliš kdaj name?

MATT

Z nogami v zraku sem udobno sedel in zavračal spremembe, zapiral oči pred svetom in odrival vse, kar bi lahko imelo smisel ali pomen. Življenje je bežalo mimo.

Kategorično sem zavračal vse, kar se je pojavilo. Preziral sem uporabo emodžijev, besedo *meta*, ljudi, ki so v vrsti za kavo klepetali po telefonu. Da ne omenjam gentrifikacije¹. V krogu

1 Proces preurejanja/obnove starih, poceni zgradb ali celih četrti, najpogosteje delavskih, v draga stanovanja za pripadnike višjega srednjega razreda. Posledica tega je, da se manj premožno izvorno prebivalstvo seli na obrobje.

pol kilometra okoli mojega delovnega mesta je bilo enaindvajset Starbucksovih kavarn. Snemalni studii, filmski laboratoriji in prodajalne plošč so hirali, že izpraznjene lokale pa so zasedli prodajalci kolačkov in mojstrice za fen frizure. MTV je nehal vrteti glasbene spote, v barih pa so prepovedali kajenje. New York je postal neprepoznaven.

Te misli so mi rojile po glavi, ko sem sedel v svojem majhnem predelku v pisarni *National Geographica*. Delo, ki sem ga že nekaj let opravljal, je že zdavnaj izgubilo svoj čar. Srž *National Geographica* je narava, jaz pa sem se počutil kot ujeta žival. Živel sem v mestu, ki sem ga oboževal. Nekoč. Zdaj sva si postala tujca. Še vedno sem se oklepal preteklosti. In nisem vedel, zakaj.

Scott me je tresnil po hrbtu. »Hej, kolega. Kosilo v Brooklynu?«

»Zakaj tako daleč proč?« Zdaj sem sedel za mizo, se igračkal z baterijo telefona.

»Ker moraš pokusiti Cicciovo pico. Si že slišal za ta plac?«

»Pico dobiva tudi na Peti.«

»Ne, *to* pico moraš pokusiti, Matt. Kar topi se v ustih.«

»Kaj točno se topi v ustih? Pica ali osebje?« Vse odkar sem se pred leti ločil, je Scott – moj šef, prijatelj in zagrizen samec – gojil upanje, da bom postal njegov večni pomagač. Ko si je nekaj vbil v glavo, ga je bilo nemogoče pregovoriti – še posebej, ko je šlo za ženske ali hrano.

»Okej, priznam. *Moraš* videti to punco. Saj lahko rečeva, da greva na delovni sestanek. Račun bom dal v stroške.« Scott

je res veliko govoril o ženskah, še več pa o pornografiji. Stik z realnostjo je že zdavnaj izgubil.

»Prepričan sem, da tvoje početje nekje velja za spolno nadlegovanje.«

Naslonil se je na steno predelka. Imel je čeden obraz in pogosto se je smehljajal, a če ga samo en teden ne bi videl, bi zlahka pozabil, kako je videti.

»S podzemno bova šla.«

»Živijo, fanta.« Prikazala se je moja nekdanja žena, srkajoč kavo iz lončka.

Nisem se zmenil zanjo. Za razliko od Scotta. »Živijo, Liz,« je bleknil in pogled prilepil na njeno zadnjico. Potem se je spet posvetil meni. »Ti je čudno delati z njo in Bradom?«

»Že od nekdam delam z njo in Bradom.«

»Že, a nekoč je bila poročena s tabo, zdaj pa je poročena z Bradom.«

»Prav zares me boli k...« Vstal sem in pograbil jakno.

»To je zelo dober znak. Verjamem ti. Ker to pomeni, da si pripravljen na nekaj novega.« Take in podobne pripombe sem raje preslišal.

»Spotoma moram skočiti v trgovino po novo baterijo,« sem spremenil temo in pomahal s telefonom.

»Kaj pa je *to*?«

»Mobilni telefon. Po moje si ga že kdaj videl.«

»Prvič: nihče več ne govori *mobilni telefon*. In drugič: to ni telefon, to je artefakt. Zrel za v muzej. Bodi v koraku s časom in si nabavi iPhone.«

Na poti iz pisarne sva srečala Kitty, dekle, ki je upravljajo z vozičkom s kavo. »Pozdravljena, gospoda.«

Nasmehnil sem se ji. »Kitty.« Zardela je.

Scott je modro molčal. Spregovoril je šele v dvigalu. »Kresniti bi jo moral. V očeh ji piše, da komaj čaka.«

»Saj je še mula.«

»Diplomiranka s kolidža. Vem, koliko je stara. Jaz sem jo zaposlil.«

»Ni moj tip ženske. Za božjo voljo, ime ji je *Kitty*.«

»Veš kaj, zdaj si pa že zloben.« Ker Kitty ni bilo zraven, je bil on užaljen v njenem imenu.

»Glej, v redu sem. Ni mi treba iskati ženske. Nič mi ne manjka.«

»Ura dela tika taka.«

»Tipi nimamo biološke ure.«

»36 let si star.«

»Torej mlad.«

»V primerjavi s Kitty ne.«

Vrata dvigala so se odprla in stopila sva v preddverje. Steno je krasil ogromen print ene od mojih fotografij.

»Vidiš, Matt? Zaradi tega ženske postanejo vlažne.«

»Zaradi podobe iraškega otroka z avtomatskim orožjem v roki?«

»Zaradi pulitzerja, ki si ga dobil zanjo, brihta.« Roke je defenzivno (ali pa mogoče napadalno?) prekrižal na prsih. »Za sabo imaš uspešno leto.«

»To je res. Vsaj v poklicnem smislu.«

»In še vedno ti ni jasno, da lahko to zelo dobro unovčiš. Zaradi te fotografije si srednje znana osebnost. Napol slaven. Meni je to že koristilo.«

»Kako pa, recimo?«

»Enkrat sem si izposodil tvoje ime. Ali dvakrat.«

Iz grla se mi je izvil smeh. Nisem si mogel pomagati. »Mater, to je pa res podlo.«

»Kitty je že vsa mehka. Daj ji tisto, kar si želi. Saj poznaš govorice, ki krožijo o njej.«

»Še en razlog več, zakaj se je je dobro izogibati.«

»Ne, ne. *Dobre* govorice. Zelo živahna je. Kot kakšna zverinica.«

»In zakaj bi bilo to dobro?«

Hodila sva proti postajališču podzemne na 57. Zahodni. V času kosila je središče mesta vedno prepolno, ta dan proti koncu zime pa je sonce že z večjo močjo sijalo na Zemljo in na prosto privabilo še več ljudi. Prerival sem se med hodečimi in stoječimi, s Scottom za petami.

Skoraj sva že prišla do postajališča, ko mi je zakričal čez ramo: »Stavim, da je za analno.«

Obstal sem na vrhu stopnic in se obrnil. »Scott, tale pogovor je popolnoma zgrešen. Daj, nehaj, prosim.«

»Tvoj šef sem.«

»Točno tako.« Začel sem se spuščati po stopnicah proti vrtljivemu križu.

Na dnu stopnic je neka stara ženska igrala na violino. Na sebi je imela razcapana oblačila, sivi lasje so spominjali na gnezdo. Strune na loku so visele, spominjale na lisičji rep, a Brahms je zvenel popolno. V odprt kovček sem vrgel pet dolarjev in nasmehnila se mi je. Scott je zmajeval z glavo in me potegnil za roko.

»Matt, trudim se, da bi bil srečen in produktiven.«

Uporabil sem kartico za podzemno. »Potem pa mi daj povišico. Boš videl, kako srečen in produktiven bom.«

Postajališče je bilo natrpano. Vlak se je nezadržno bližal, a ostala sva ujeta za skupino blaznežev, ki so se, ne meneč drug za drugega, odločno prerivali proti vratom. Scotta to očitno ni motilo. Strmel je v žensko, ki nama je kazala hrbet. Stala je zelo blizu roba perona, se zibala na petah tik ob debeli rumeni črti. Nekaj je bilo na njej, kar je privlačilo pogled.

Scott me je dregnil, pomigal z obrvmi in z usti oblikoval *pohvalo*. Dobra rit. Prijelo me je, da bi ga na gobec.

Dlje ko sem jo gledal, bolj me je privlačila. Po hrbtu ji je tekla debela kita svetlih las. Roke si je grela v žepih črnega plašča in nenadoma me je prešinilo, da se pozibava v ritmu melodije, ki se je odbijala od zidov.

Ko se je vlak končno ustavil, je mirno počakala, da so blazneži napolnili vagon, šele potem se je vkrcala tudi sama. S Scottom sva ob rumeni črti čakala na naslednji, manj natrpan vlak. V trenutku, ko so se vrata vlaka zaprla, se je obrnila. Srečala sva se s pogledi.

Zmedeno sem pomežiknil. *Sveta nebesa.*

»Grace?«

Z dlanmi se je naslonila na okno in videl sem, da je izgovorila moje ime. A vlak je že speljal.

Stekel sem. Brez razmišljanja. Tekel kot kak norec do konca perona, z iztegnjenimi rokami, kot bi hotel ujeti večtonsko železno pošast. S pogledom, prikovanim nanjo. Ko mi je zmanjkalo tal pod nogami, sem obstal in strmel za vlakom, ki je izginjal v temi. Ni je bilo več.

Scott mi je stal za hrbtom in me radovedno motril. »Mater, stari. Kaj pa je bilo to? Tak si, kot da bi videl duha.«

»Ni bil duh. Grace je bila.«

»Kdo pa je Grace?«

Bil sem pretresen. Nejeverno sem strmel v temo, ki jo je pogoltnila. »Dekle, ki sem ga nekoč poznal.«

»Hočeš reči dekle, ki ti je ušlo?« je bil radoveden.

»Nekaj takega, ja.«

»Tudi meni je ena ušla. Janie Bowers, prva, ki mi ga je pofafala. Še dolgo sem si ga metal na roko ob misli nanjo.«

Ni se mi zdelo vredno izgubljati besed. Grace je bila veliko pomembnejša.

Scott pa ni odnehal. »Navijačica je bila. Vedno se je smukala okoli naše lacrosse ekipe. In si prislužila vzdevek Terapevtka. Seveda nisem vedel, zakaj. Po tistem fafanju sem mislil, da bova postala par.«

»Pri naju je bilo drugače. Z Grace sva hodila. Na kolidžu, malo preden sem spoznal Elizabeth.«

»Aha, *tako* je torej bilo. No, dobro izgleda. Mogoče bi bilo dobro, da bi jo poiskal.«

»Mogoče pa res,« sem se strinjal. A kolikšna je verjetnost, da je še vedno samska?

Brody, 17-letni prodajalec, me je pregovoril v nakup novega iPhonea. Se pravi, pustil sem se mu prepričati. Neverjetno, a novejši telefon me je na mesec stal osem dolarjev manj. Ničesar več nisem razumel. Papirje sem podpisoval ves zbeگان. Podoba Grace na vlaku, ki se je neusmiljeno pogrezal v temo, mi nikakor ni šla iz glave. In to že, vse odkar sva zapustila postajališče.

Med žvečenjem pice mi je Scott pokazal, kako igrati *Jezne ptiče*. To je bil zame velik korak v smeri premagovanja strahu pred tehnologijo. Punce, ki jo je Scott želel videti, ni bilo v službi, zato sva hitro pojedla in se vrnila v pisarno.

V zavetju svojega predelka sem poguglal Grace. Uporabil sem vse možne kombinacije: ime, srednje ime in priimek. Nič. Samo ime in priimek. Brez uspeha. Kako je bilo to mogoče? Kje pa se je skrivala, da je svetovni splet ni zaznal?

Spominjal sem se najinih trenutkov. Potem se mi je pred oči prikradla podoba na vlaku. Še vedno je bila lepa kot nekoč, a hkrati drugačna. Grace nihče ne bi opisal kot *ljubko*. Resda je bila drobne postave, a bila je vse preveč osupljiva, da bi bila *ljubka*. Krasile so jo velike zelene oči in griva svetlih las. Prešinilo

me je, da so se mi te njene oči zdele votle, poteze na obrazu pa nekoliko trše, kot sem se spominjal. Že en sam pogled nanjo mi je razkril, da ni več tako kipeča od življenja, kot je bila takrat pred leti. Vprašal sem se, kako živi danes. Nevednost me je spravljala v bes.

Iz sobe za odmor so se razlegali kriki navdušenja. Sprehodil sem se po hodniku in pomolil glavo skozi vrata. Moja bivša je sodelavcem ravno obelodanila, da je noseča.

Že kmalu po ločitvi sem spoznal, da vsi okoli mene živijo naprej. Da se njihovo življenje ni ustavilo. Jaz pa sem obstal na mestu, na peronu sem strmел v vlak za vlakom in si želel, da bi vedel, v katero smer se želim odpeljati. Elizabeth je bila že na naslednji postaji, noseča z drugim, jaz pa sem se zavlekel v svoj usrani predelek in se potuhnil. Novica o njeni nosečnosti me ni ganila. Postal sem namreč popolnoma otopel. A sem ji vseeno, iz vljudnosti, poslal e-mail. Nekako se mi je zdelo, da se to spodobi. Najin zakon je propadel, a saj smo civilizirani ljudje, ne?

Elizabeth,

čestitam. Vesel sem zate. Vem, kako zelo si že od nekdaj želiš otroka.

Lep pozdrav.

Matt

Odgovorila mi je čez slabi dve minuti.

Lep pozdrav? Resno? Mi po desetih letih skupnega življenja ne moreš preprosto napisati kaj bolj osebnega? Na primer: uso srečo?

Nisem odgovoril. Mudilo se mi je. Nazaj na postajališče podzemne železnice.

Renée Carlino

»Oboževala sem čisto vse v tej knjigi! Nostalgijo, prvo ljubezen, občutek zlomljenega srca, pot do mesta, kamor sodiš, s številnimi ovirami – ta knjiga ima vse. Ne morete si kaj, da vas ne bi odneslo.« – Jay Crowner

Preden sva postala tujca

Nekoč sva bila ti in jaz. Bila sva par. Bila sva prijatelja.
Potem se je vse spremenilo.